

สารบัญ

บทที่		หน้าที่
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาของปัญหา.....	1
	คำถามในการวิจัย.....	2
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	2
	ขอบเขตการวิจัย.....	3
	ความสำคัญของการวิจัย.....	4
	นิยามศัพท์.....	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	ประวัติความเป็นมาของสุนัขบางแก้ว.....	8
	ลักษณะของสุนัขบางแก้ว.....	9
	พฤติกรรมของสุนัขบางแก้ว.....	18
	วิธีการเลี้ยงดูสุนัขบางแก้ว.....	22
	การดูแลสุขภาพโดยทั่วไป.....	23
	การออกกำลังกาย.....	26
	การให้อาหาร.....	27
	การฝึกสุนัข.....	29
	การป้องกันโรคให้กับสุนัขบางแก้ว.....	30
	การผสมพันธุ์สุนัขบางแก้ว.....	32
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
	งานวิจัยภายในประเทศ.....	32
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	41
	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	45
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	46
	ขั้นตอนที่ 1 การเลือกสนามวิจัย.....	46
	ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดแหล่งข้อมูล.....	47
	ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48

บทที่	หน้าที่
3	ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมตัวเข้าสนามวิจัย..... 48
	ขั้นตอนที่ 5 การเข้าสนามวิจัย..... 49
	ขั้นตอนที่ 6 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 50
	ขั้นตอนที่ 7 การวิเคราะห์ข้อมูล..... 51
	ขั้นตอนที่ 8 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 57
4	การเลี้ยงสุนัขบางแก้วในคอกเพาะเลี้ยง : ความชอบ การอนุรักษ์ หรือระบบธุรกิจ..... 58
	ความเป็นมาในการเลี้ยงสุนัขบางแก้วของคอกเพาะเลี้ยง..... 59
	- ประวัติส่วนบุคคลของคนเลี้ยง..... 59
	- สภาพทั่วไปและชุมชนโดยรอบของสถานที่เพาะเลี้ยง..... 63
	- จุดเริ่มต้นในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว..... 67
	- สาเหตุและแรงจูงใจในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว..... 68
	วิธีการเลี้ยงและความผูกพันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว..... 68
	- ผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงสุนัข..... 68
	- การให้อาหาร..... 70
	- การจัดเตรียมที่อยู่อาศัยสำหรับสุนัข..... 73
	- การดูแลรักษาสุขภาพของสุนัข..... 75
	- ความผูกพันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงสุนัข..... 76
	รายได้และรายจ่ายเนื่องมาจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว..... 79
	- จำนวนและแหล่งที่มาของรายได้..... 79
	- จำนวนและสิ่งทีก่อให้เกิดรายจ่าย..... 80
	ผลกระทบจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้วที่มีต่อวิถีชีวิตของคนเลี้ยง และคนรอบข้าง..... 80
	- ผลกระทบทางบวก..... 81
	- ผลกระทบทางลบ..... 81
	สรุป..... 82

บทที่	หน้าที่
5	
การเลี้ยงสุนัขบางแก้วในโรงเรียน : การเรียนรู้ ความผูกพัน และผลตอบแทน.....	83
ความเป็นมาในการเลี้ยงสุนัขบางแก้วในโรงเรียน.....	84
- ประวัติส่วนบุคคลของคนเลี้ยง.....	85
- สภาพทั่วไปและชุมชนโดยรอบของสถานที่เพาะเลี้ยง.....	94
- จุดเริ่มต้นในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	96
- สาเหตุและแรงจูงใจในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	99
วิธีการเลี้ยงและความผูกพันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	100
- ผู้รับผิดชอบในการเลี้ยง.....	100
- การให้อาหาร.....	101
- การจัดเตรียมที่อยู่อาศัยสำหรับสุนัข.....	103
- การดูแลรักษาสุขภาพของสุนัข.....	106
- ความผูกพันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงสุนัข.....	107
รายได้และรายจ่ายเนื่องมาจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	108
- จำนวนและแหล่งที่มาของรายได้.....	108
- จำนวนและสิ่งทีก่อให้เกิดรายจ่าย.....	110
ผลกระทบจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้วที่มีต่อวิถีชีวิตของคนเลี้ยง และคนรอบข้าง.....	112
- ผลกระทบทางบวก.....	112
- ผลกระทบทางลบ.....	113
สรุป.....	114
6	
การเลี้ยงสุนัขบางแก้วในครอบครัว : ความผูกพัน การเกื้อกูล และการสืบทอดทางวัฒนธรรม.....	115
ความเป็นมาในการเลี้ยงสุนัขบางแก้วในครอบครัว.....	116
- ประวัติส่วนบุคคลของคนเลี้ยง.....	116
- สภาพทั่วไปและชุมชนโดยรอบของสถานที่เพาะเลี้ยง.....	118
- จุดเริ่มต้นในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	121
- สาเหตุและแรงจูงใจในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	122

6	วิธีการเลี้ยงและความผูกพันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	123
	- ผู้รับผิดชอบในการเลี้ยงสุนัข.....	124
	- การให้อาหาร.....	124
	- การจัดเตรียมที่อยู่อาศัยสำหรับสุนัข.....	126
	- การดูแลรักษาสุขภาพของสุนัข.....	127
	- ความผูกพันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงสุนัข.....	128
	รายได้และรายจ่ายเนื่องมาจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	129
	- จำนวนและแหล่งที่มาของรายได้.....	129
	- จำนวนและสิ่งทีก่อให้เกิดรายจ่าย.....	130
	ผลกระทบจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้วที่มีต่อวิถีชีวิตของคนเลี้ยง และคนรอบข้าง.....	130
	- ผลกระทบทางบวก.....	130
	- ผลกระทบทางลบ.....	131
	สรุป.....	132
7	การเลี้ยงสุนัขบางแก้ว : บริบทแห่งวิถีชีวิตและความผูกพัน.....	133
	ความเป็นมาในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	134
	วิธีการเลี้ยงและความผูกพันที่เกิดขึ้นจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	140
	รายได้และรายจ่ายเนื่องมาจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	149
	ผลกระทบจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้วที่มีต่อวิถีชีวิตของคนเลี้ยง และคนรอบข้าง.....	152
	บทสรุป.....	155
8	สรุปและอภิปรายผล.....	156
	ขอบเขตการวิจัย.....	156
	- พื้นที่/บุคคลที่ใช้ในการวิจัย.....	156
	.....- ระเบียบวิธีและแบบแผนการวิจัย.....	156
	- ประเด็นที่ศึกษา.....	157
	- วิธีดำเนินการวิจัย.....	157
	สรุปผลการวิจัย.....	160

บทที่		หน้าที่
8	อภิปรายผล.....	164
	ข้อเสนอแนะ.....	168
	- ข้อเสนอแนะในการการนำผลการวิจัยไปใช้.....	168
	- ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	168
	บรรณานุกรม.....	169
	ภาคผนวก ก รายการคำสำคัญ(keyword).....	172
	ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัยและคณะ.....	177

สารบัญญัตราจ

ตาราง		หน้าที
3-1	ตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการเปรียบเทียบข้อมูล (Constant Comparison).....	52
3-2	สรุปการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	55
7-1	เปรียบเทียบวิถีชีวิตของการเลี้ยงสุนัขบางแก้วด้านความเป็นมาในการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว แต่ละกรณีศึกษา.....	137
7-2	เปรียบเทียบวิถีชีวิตของการเลี้ยงสุนัขบางแก้วด้านวิธีการเลี้ยงและความผูกพันจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว แต่ละกรณีศึกษา.....	141
7-3	เปรียบเทียบวิถีชีวิตของการเลี้ยงสุนัขบางแก้วด้านรายได้และรายจ่ายอันเนื่องมาจากการเลี้ยงสุนัขบางแก้ว แต่ละกรณีศึกษา.....	149
7-4	เปรียบเทียบวิถีชีวิตของการเลี้ยงสุนัขบางแก้วด้านผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้เลี้ยงและคนรอบข้าง แต่ละกรณีศึกษา.....	153

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
2-1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	45
3-1	การเข้าสนามและสร้างสัมพันธภาพกับเจ้าของคอกเพาะเลี้ยงสุนัข บางแก้ว.....	49
3-2	การเข้าสนามและสร้างสัมพันธภาพกับอาจารย์ใหญ่โรงเรียนวังโป่งที่ เป็นกรณีศึกษา.....	50
3-3	การเข้าสนามและสร้างสัมพันธภาพกับครอบครัวที่เลี้ยงสุนัขบางแก้ว ที่เป็นกรณีศึกษา.....	50
4-1	ลุงเจ็ย แซ่เล่า เจ้าของคอกกมลชัย.....	59
4-2	ตู้โชว์ประกาศนียบัตร เกียรติบัตรและถ้วยรางวัลต่างๆ.....	60
4-3	ลูกสาวและหลานๆ ของลุงเจ็ย.....	61
4-4	สวนผักและเจ้าของสวนผักรายหนึ่ง ที่เป็นผู้สตั้ญญาับลุงเจ็ย.....	61
4-5	ป้าเยาว์ ภรรยาของลุงเจ็ยขณะกำลังขายผักอยู่ที่ตลาดฉัตรแก้ว.....	62
4-6	รถหกล้อคู่ชีพของลุงเจ็ย.....	62
4-7	สภาพโดยทั่วไปของตลาดบางระกำ.....	63
4-8	ที่ตั้งของคอกกมลชัย 1 ในบริเวณตลาดบางระกำ.....	64
4-9	สภาพเส้นทางจากคอกกมลชัย 1 ไปยังคอกกมลชัย 2.....	64
4-10	แสดงแผนผังที่ตั้งของคอกกมลชัย 2	65
4-11	แสดงแผนผังภายในคอกกมลชัย 2.....	65
4-12	คอกกมลชัย 2 ที่อยู่บริเวณนอกตลาดบางระกำ.....	66
4-13	สภาพชุมชนที่อยู่โดยรอบคอกกมลชัย 2.....	66
4-14	นางมณูญ ลูกจ้างของลุงเจ็ยที่คอกกมลชัย 2.....	69
4-15	การให้อาหารเม็ดสำหรับสุนัขที่เลี้ยงในคอกเพาะเลี้ยง.....	71
4-16	อาหารสำเร็จรูปสำหรับลูกสุนัขที่ใช้.....	71
4-17	การจัดเตรียมน้ำไว้ให้สุนัขบางแก้วในกรงตลอดเวลา.....	72
4-18	สภาพกรงเลี้ยงสุนัขบางแก้วที่คอกกมลชัย 1.....	73
4-19	สภาพกรงเลี้ยงสุนัขบางแก้วที่คอกกมลชัย 2.....	74

ภาพประกอบ	หน้า	
4-20	การตั้งกรงไขว้ลูกสุนัขบางแก้วบริเวณหน้าคอกกมลชัย 1.....	74
4-21	วิตามินเสริมสำหรับลูกสุนัข.....	75
4-22	สุนัขบางแก้วของลุงเจี๊ยที่ส่งเข้าประกวดและได้รับรางวัลชนะเลิศ.....	76
4-23	แสนรัก สุนัขบางแก้วเพศเมียที่มีอายุถึง 14 ปี.....	77
4-24	ลุงเจี๊ยเล่นกับแม่สุนัขและลูกสุนัขครอกใหม่.....	78
4-25	ลักษณะของสุนัขบางแก้วที่ดี (ด้านหน้า ด้านข้าง และด้านหลัง).....	79
5-1	อาจารย์สุวิทย์ ทองคำ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านวังโป่ง ผู้ริเริ่มโครงการหมาส่งเรียน.....	85
5-2	โฉมหน้าของ 7 ทหารเสือและเพื่อนๆ ร่วมโครงการหมาส่งเรียน.....	86
5-3	ดญ.กมลพันธ์ สิงห์รอ “น้องเบิ้ล” ทหารเสือ คนที่ 1.....	87
5-4	ดญ.อรพรรณ ทองคร้อ “น้องพรรณ” ทหารเสือ คนที่ 2.....	88
5-5	ดญ.กมลวรรณ ทองคร้อ “น้องวรรณ” ทหารเสือ คนที่ 3.....	89
5-6	ดช.สมพงษ์ ทองคร้อ “น้องเบิร์ด” ทหารเสือคนที่ 4.....	90
5-7	ดช.สนิท ทองคร้อ “น้องบอย” ทหารเสือคนที่ 5.....	91
5-8	ดญ.วันเพ็ญ ทองคร้อ “น้องแพรว” ทหารเสือคนที่ 6.....	92
5-9	ดช.ศรธรรม เขยชมนุษ “น้องเดี๋ยว” 7 ทหารเสือคนที่ 7.....	93
5-10	น้องเดียวกับลูกสุนัขบางแก้วครอกปัจจุบัน.....	93
5-11	โรงเรียนบ้านวังโป่ง หมู่ที่ 8 ตำบลกำแพงดิน อำเภอสามง่าม จังหวัด พิจิตร.....	94
5-12	แผนผังแสดงที่ตั้งของโรงเรียนบ้านวังโป่ง.....	95
5-13	แม่ น้ำยม แม่ น้ำสายหลักของหมู่บ้านวังโป่ง ซึ่งเป็นแหล่งจับปลา ซึ่ง ก่อให้เกิดรายได้สำคัญของชาวบ้าน และเป็นแหล่งอาหารหลักในการ เลี้ยงสุนัขบางแก้ว.....	96
5-14	ถนนภายในหมู่บ้าน และลักษณะของการตั้งบ้านเรือนในชุมชน.....	96
5-15	ตัวอย่างทะเบียนรายชื่อนักเรียนที่เข้าโครงการหมาส่งเรียน.....	98
5-16	แสดงตัวอย่างสมุดบัญชีธนาคารของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ.....	99
5-17	สุนัขบางแก้วกินอาหารกลางวันจากอาหารที่เหลือของนักเรียนที่ดูแล..	102

ภาพประกอบ	หน้า	
5-18	การผูกสุนัขบางแก้วไว้ได้ต้นไม้ เมื่อนักเรียนนำสุนัขมาเลี้ยงที่โรงเรียน.	103
5-19	คอกสุนัขเก่าที่สร้างขึ้นในปีแรกที่เริ่มโครงการ.....	104
5-20	คอกสุนัขใหม่ที่ได้ทุนสนับสนุนจากบริษัทเอฟ เพ็ม ไทยแลนด์ อิงค์.....	104
5-21	สุนัขบางแก้วจะให้ชีวิตอิสระ เมื่อมีเจ้าของอยู่ใกล้ ๆ.....	105
5-22	สุนัขบางแก้วถูกจับใส่กรงเมื่อเจ้าของไม่อยู่บ้านหรือมีคนแปลกหน้ามาที่บ้าน.....	106
5-23	นักเรียนกำลังช่วยกันเตรียมอาบน้ำให้สุนัขบางแก้วของตนเอง.....	106
5-24	ความผูกพันระหว่างนักเรียนที่เป็นเจ้าของและสุนัขบางแก้วที่เลี้ยง.....	108
5-25	การผสมพันธุ์ของสุนัขบางแก้วในโครงการ.....	109
5-26	ลูกสุนัขในโครงการ.....	110
6-1	นายวิเชียร ถิ่นฐาน (ผู้ใหญ่เชียร).....	116
6-2	ลานตากปลาแห้ง หนึ่งในธุรกิจของผู้ใหญ่เชียร.....	118
6-3	แผนผังแสดงที่ตั้งและอาณาบริเวณโดยรอบของบ้านผู้ใหญ่เชียร.....	119
6-4	บ้านของผู้ใหญ่เชียร.....	119
6-5	ลักษณะสภาพแวดล้อมของชุมชนบ้านบางแก้ว.....	120
6-6	แสดงวิถีชีวิตของคนในชุมชนบ้านบางแก้ว.....	120
6-7	อาหารสุนัขบางแก้วในครอบครัวของผู้ใหญ่เชียร.....	125
6-8	สภาพของสุนัขบางแก้วในครอบครัวของผู้ใหญ่เชียร.....	125
6-9	แสดงที่นอนของสุนัขบางแก้วในครอบครัวของผู้ใหญ่เชียร.....	126
6-10	ความรักและความผูกพันระหว่างเจ้าแจ็กพอดกับน้องนุ่น.....	128
7-1	สภาพภายในวัดบางแก้วในปัจจุบัน.....	135
7-2	รูปปั้นหลวงพ่อบ้าง สุวัณณโชโต(เมธาวิ).....	136
7-3	ความเกี่ยวพันของวิถีชีวิตของสุนัขบางแก้วกับผู้เลี้ยง ภายใต้บริบทของระบบการเลี้ยงสุนัขบางแก้วในคอกเพาะเลี้ยง.....	146
7-4	ความเกี่ยวพันของวิถีชีวิตของสุนัขบางแก้วกับผู้เลี้ยง ภายใต้บริบทของระบบการเลี้ยงสุนัขบางแก้วในโรงเรียน(โครงการหมาส่งเรียน).....	147
7-5	ความเกี่ยวพันของวิถีชีวิตของสุนัขบางแก้วกับผู้เลี้ยง ภายใต้บริบทของระบบการเลี้ยงสุนัขบางแก้วในครัวเรือน.....	148